

Emmeloord, 28 augustus 2018.

Onderwerp

Integrale gebiedsontwikkeling Schokland

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. Voor het programma Integrale gebiedsontwikkeling Schokland, onderdeel Nieuwe Natuur, een budget van € 357.143 beschikbaar stellen voor het gemeentelijke cofinancieringsdeel uit de Zuiderzeelijngelden.
2. Een budget van € 142.857 beschikbaar stellen voor onderzoeken om de verdere uitvoering van het programma Integrale gebiedsontwikkeling Schokland, onderdeel Werelderfgoedcentrum, mogelijk te maken.
3. De 13e wijziging van de programmabegroting 2018 vaststellen.

Inleiding

In februari 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Integrale Gebiedsontwikkeling Schokland. Hierbij gaat het om twee pijlers: werken aan het behouden van het erfgoed en werken aan de bekendheid van Werelderfgoed Schokland. Dit vertaalt zich naar twee projecten: Nieuwe Natuur en Werelderfgoedcentrum.

Nieuwe Natuur (NN)

Voor het behoud van het unieke erfgoed zal het project Nieuwe Natuur Schokland gerealiseerd worden. Door vernatting van het gebied zullen de belangrijke archeologische waarden behouden blijven. Voor het realiseren van dit project is de Businesscase Nieuwe natuur Schokland opgesteld. Alle betrokken instanties hebben inmiddels een definitief besluit genomen over de toegezegde middelen. Alleen over de ZZL-bijdrage van Rijk, provincie en gemeente, van in totaal € 2,5 miljoen, ontbreekt de definitieve besluitvorming. Dit voorstel gaat over het definitief beschikbaar stellen van deze middelen.

Werelderfgoedcentrum (WEC)

Voor meer bekendheid van het werelderfgoed willen we een nieuw Werelderfgoedcentrum realiseren waarin we het museum integreren en waarin uitleg gegeven wordt over het erfgoed en waar het verhaal van de polder verteld wordt. De raad heeft ingestemd met de pre-businesscase. Om een businesscase voor te leggen, op basis waarvan een definitief besluit genomen kan worden, zijn er onderzoeken nodig. Onder andere naar de verwachte bezoekersaantallen en locaties. Hiervoor zijn middelen nodig. Met dit voorstel worden middelen aanvraagt om de benodigde onderzoeken te doen.

Doelstelling

Het programma Integrale gebiedsontwikkeling Schokland richt zich op twee pijlers:

- Het behouden van Werelderfgoed Schokland;
- Meer bekendheid geven aan Werelderfgoed Schokland.

Met dit voorstel worden middelen beschikbaar gesteld waarmee verdere uitvoering gegeven kan worden aan het programma. Doel van de gebiedsontwikkeling is naast het behouden van het werelderfgoed, de recreatieve en toeristische betekenis van het werelderfgoed en in het bijzonder de cultuurhistorie beter te ontsluiten.

Argumenten

1.1 De ZZL-aanvraag vormt de laatste bijdrage aan Nieuwe Natuur

In de businesscase Nieuwe Natuur Schokland is onderzocht hoe we dit plan kunnen realiseren, welke partij verantwoordelijk is voor welk onderdeel en op welke wijze het plan financieel haalbaar is. Het is het resultaat van een onderhandeling tussen vele betrokken partijen. De businesscase voor Nieuwe Natuur Schokland is op 14 december 2016 door de siteholdersgroep vastgesteld.

Na de laatste actualisering (januari 2018) van de businesscase komen de totale projectkosten op € 34,3 miljoen. Met de toezegging van de rijksoverheid, eind maart 2018, om een bijdrage van € 12 miljoen te leveren voor het behoud van het werelderfgoed is de businesscase sluitend geworden.

De gemeente draagt hier € 1 miljoen aan bij, in de vorm van een risicobuffer. Inmiddels hebben alle betrokken partijen zich gecommitteerd en middelen beschikbaar gesteld. Het enige waar nog over besloten moet worden is over de inzet van € 2,5 miljoen Zuiderzeelijngelden.

1.2 De aanvraag past binnen het sociaal economisch beleid 2015-2018

De ontwikkeling van Schokland draagt bij aan de strategie om een aantal toeristische trekkers in Noordoostpolder prominent in de etalage te zetten en bezoekers vervolgens verleiden de rest van het gebied te laten ontdekken.

Schokland wordt nu jaarlijks al door zo'n 150.000 mensen bezocht. Een deel hiervan (ongeveer 30.000 mensen) bezoekt het Museum Schokland en een deel (ongeveer 10.000 bezoekers) de Gesteentetuin. De verwachting is dat Schokland met de realisatie van een nieuw Werelderfgoedcentrum vanaf 2021 meer bezoekers zal trekken. Hierbij wordt vooralsnog gerekend op 100.000 bezoekers per jaar. De definitieve businesscase van het Werelderfgoedcentrum zal duidelijk moeten maken hoe realistisch dit aantal bezoekers is. Overigens zal naar verwachting al eerder het bezoekersaantal toenemen, omdat rond de opgraving van het zuidelijk duingebied een interactief programma wordt ontwikkeld voor studenten en amateur-geologen.

1.3 De aanvraag past binnen het ZZL-programma.

Het plan is juridisch en inhoudelijk getoetst door de provincie. Uit deze toets is gebleken dat het plan voldoet aan de criteria van de Zuiderzeelijngelden en dat de subsidie kan worden verstrekt. De Stuurgroep ZZL heeft op 24 mei positief gereageerd op de aanvraag.

1.4 Raad neemt besluit over cofinancieringsaanvragen

Bij de herziening van het ZZL-programma, in 2017, is met de raad afgesproken dat zij besluiten nemen over cofinancieringsaanvragen in het kader van ZZL die hoger zijn dan €50.000.

1.5 Budget is beschikbaar in de bestemmingsreserve 'Transitiegelden Zuiderzeelijn'

In de reserve bestemmingsreserve 'Transitiegelden Zuiderzeelijn' is dit budget beschikbaar.

2.1 Voor een Werelderfgoed Centrum is nader onderzoek nodig

De wens is een Werelderfgoedcentrum Schokland te realiseren. Een bezoekerscentrum waarin museum Schokland opgenomen wordt en waar het verhaal van Schokland wordt verteld. Hiermee kunnen we meer bekendheid geven aan het unieke erfgoed van

Schokland. Het WEC zal als uitvalsbasis dienen voor toeristen naar Noordoostpolder en Urk, en geeft een impuls aan de economische ontwikkeling van het gebied.

Momenteel wordt gewerkt aan een definitieve businesscase voor een WEC. Hierbij zijn een onderbouwing van het aantal bezoekers en een afweging van verschillende locaties belangrijk. Hiervoor moeten onderzoeken gedaan worden.

2.2 Voor Unesco is onderzoek nodig

De impact van realisatie van Nieuwe Natuur en de realisatie van een WEC moet onderzocht worden op de Outstanding Universal Value (OUV) van het werelderfgoed Schokland. Hiervoor moet een Heritage Impact Assessment (HIA) worden uitgevoerd. Dit is een vaste methodiek, ontwikkeld door Unesco. De HIA geeft handvatten en ontwerpprincipes voor de toekomstige planuitwerkingen (bijvoorbeeld positionering, landschappelijke inpassing, omvang, vormgeving, materialisatie, van het WEC). Doel daarbij is eventuele negatieve effecten te voorkomen en kansen op positieve effecten te maximaliseren.

2.3 Nadere onderzoeken noordelijk deel Schokland noodzakelijk

Het erfgoed in het noordelijk deel van Schokland is nog niet voldoende in beeld. Er moet nader onderzoek volgen, om de juiste keuzes te kunnen maken. Een afweging zou kunnen zijn het te laten opgraven of juist het vrijgeven van het land voor landbouw.

2.4 In beleidsplanning 2017-2020 is rekening gehouden met deze onderzoeken

Tijdens de planvorming rondom Schokland bleek al de behoefte aan nader onderzoek. In de perspectiefnota is in 2017 een bedrag van € 142.857 hiervoor opgevoerd. Voorstel is om deze nu definitief beschikbaar te stellen en te dekken uit de reserve beleidsplan.

Kanttelingen

1.1 Risico's project Nieuwe Natuur

In de Realisatieovereenkomst Nieuwe Natuur Schokland is geregeld hoe het project vorm gegeven gaat worden. Een belangrijke bepaling betreft hoe omgegaan wordt met de risico's in het project. Ook zijn hierin de situaties benoemd die bepalend zijn voor de voortgang van het project. Vastgelegd is hoe de financiële afwikkeling zal zijn in het geval het project gestopt moet worden. Tenslotte regelt de realisatieovereenkomst ook dat de initiatiefnemers van Nieuwe Natuur (gemeente en stichting Flevo-landschap) voor alle middelen die zij ontvangen vanuit de verschillende budgetten uit de provincie (ZZL, Nieuwe natuur, rijksbijdrage via Provinciefonds) één verantwoordingsmethodiek krijgen.

2.1 Risico's project Werelderfgoedcentrum

Onderdeel van de nader uit te werken businesscase voor een nieuw Werelderfgoedcentrum zal een risicoanalyse zijn, waarbij voorstellen gedaan zullen worden om deze risico's te beperken. In de pre-businesscase werd al genoemd dat daarin aannames werden gedaan die in de businesscase geconcretiseerd en onderbouwd moeten worden. Met name het uitgangspunt van 100.000 bezoekers is bepalend voor de businesscase. Voor de definitieve businesscase zal een onderbouwing van die aanname gemaakt worden. Hiervoor wordt een onafhankelijk gespecialiseerd adviesbureau gevraagd.

Planning/Uitvoering

Na de besluitvorming in uw raad en na afgeven van de subsidiebeschikking door Gedeputeerde Staten kan definitief begonnen worden met uitvoering van de Realisatieovereenkomst Nieuwe Natuur Schokland. In de eerste helft van 2019 wordt een voorstel voor realisatie van een Werelderfgoedcentrum voorgelegd aan de raad.

No. 18.0000570-4

Bijlagen

Subsidieaanvraag ZZL (verseon 581456)

Projectplan Integrale Gebiedsontwikkeling (verseon 581459)

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : Wethouder Uitdewilligen

Steller: mevrouw E.T.M. Müller; 06 48 13 46 13; e.muller@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 augustus 2018,
no. 18.0000570;

B E S L U I T:

1. Voor het programma Integrale gebiedsontwikkeling Schokland, onderdeel Nieuwe Natuur, een budget van € 357.143 beschikbaar te stellen voor het gemeentelijke cofinancieringsdeel uit de Zuiderzeelijngelden.
2. Een budget van € 142.857 beschikbaar te stellen voor onderzoeken om de verdere uitvoering van het programma Integrale gebiedsontwikkeling Schokland, onderdeel Werelderfgoedcentrum, mogelijk te maken.
3. De 13e wijziging van de programmabegroting 2018 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 1 oktober 2018.

De griffier, de voorzitter,